

Kauniaisten liikkumisohjelma

157/12.04.00/2020

SOVV 11.06.2020 § 46

Lisätiedot:

sivistystoimenjohtaja Heidi Backman, puh. 050 566 8800
opetuspäällikkö Maria Ekman-Ekebom, puh. 050 308 6262
etunimi.sukunimi@kauniainen.fi

Kauniaisten kaupungin strategian 2018-2022 mukaan ”Kauniainen edistää kaupunkilaisten aktiivisuutta ja liikkumista yhteistyössä yritysten ja yhdistysten kanssa”. Vuoden 2019 tavoitteen mukaan ”hyväksytään Grani Go -liikkumisen edistämishjelma”. Kulttuuri- ja vapaa-aikatoimen tavoitteisiin talousarviossa 2019 valtuustossa lisättiin vielä seuraava tavoite: ”sivistystoimi laatii liikunta- ja hyvinvointisuunnitelman vuosille 2019-2023. Suunnitelma pitää sisällään liikuntapaikkasuunnitelman.” Tämä Kauniaisten kaupungin liikkumisohjelma (**liite**) vuosille 2020-2023 vastaa näihin tavoitteisiin. Tämän lisäksi on olemassa erillisiä hyvinvointisuunnitelmia.

Liikuntavaliokunta käsitteli liikuntaohjelman kokouksessaan 14.5.2020 ja pyysi lausunnon kaupungin muilta valiokunnilta, nuorisovaltuustolta sekä vanhus- ja vammaisneuvostoilta 14.8.2020 mennessä.

Liikunta on kunnan peruspalvelu, jonka rakenteet ja sisällöt ovat muuttuneet merkittävästi viime vuosien aikana. Liikuntakulttuuri on laajentunut perinteisestä urheilusta kuntoilun kautta terveys- ja arkiliikuntaan. Liikunnan merkitys terveyden, hyvinvoinnin ja elämänlaadun edistäjänä kaikissa ikäryhmissä on vahvistunut entisestään. Liikunnalla on myös merkittävä rooli sairauksien ennaltaehkäisyssä ja hoidossa. Liikkumattomuus on vakava kansanterveydellinen haaste, jonka kustannusvaikutukset ovat vuositasolla Suomessa yli 3 miljardia € (Valtioneuvoston selonteko liikunnasta). Liikunnan edistäminen kuuluu kunnan kaikkien toimialojen tehtäviin. Kuntalaiset kohtaavat liikuntaharrastuksessaan ja arkiliikunnassaan kunnan kaikkien toimialojen ratkaisuja. Parhaimmat tulokset saadaan kunnan strategisten linjausten pohjalta tapahtuvalla toimialojen yhteistyöllä.

Kauniaisten kaupungin strategian tavoitteissa korostetaan kauniaislaisten hyvinvoinnin ja terveyden edistämistä kaikilla toimialoilla sekä terveyserojen kaventumista 2018-2022. Kauniaisten liikkumisohjelman tavoitteena on eri toimenpitein edistää kuntalaisten liikunnallista aktiivisuutta ja terveyttä, tukea poikkihallinnollista yhteistyötä sekä muiden toimijoiden välistä yhteistyötä. Suunnitelma sisältää ehdotuksia eri tahojen keskeisistä toimenpiteistä terveyttä edistävän liikunnan lisäämiseksi. Suunnitelman tarkoituksena on ohjata lähivuosien liikunnan kehittämistä kaikilla sen osa-alueilla sekä liikuntapaikkarakentamista. Suunnitelma luo pohjan liikunnan kehittämiseksi ja poliittiselle päätöksenteolle.

Liikuntavaliokunta kävi kokouksessaan keskustelua ohjelman toimenpiteistä koskien sekä yritysten ja yhdistysten toimintaa että ohjelman seuranta

ja raportointia.

Suomenkielisen opetus- ja varhaiskasvatusvaliokunnan lausunto

Opetustoimen näkökulmasta liikkumisohjelma vastaa tarpeeseen ja sisältää sellaisia konkreettisia toimenpiteitä, jotka voidaan sisällyttää normaaliin toimintaan. Se korostaa liikunnan tärkeyttä myös vapaa-ajalla ja antaa ehdotuksia, jotka koskevat koko perhettä. Lasten ja nuorten liikkuminen ja siihen kannustaminen on kansanterveydellisestä näkökulmasta erittäin tärkeää ja on osa varhaiskasvatuksen ja opetuksen opetussuunnitelmia. Perheiden kannustaminen tuomaan lapsiaan varhaiskasvatukseen kävellen ja varhaiskasvatuksesta tehtävät retket edistävät lasten kasvamista liikunnalliseen elämäntapaan. Päivittäisen liikunnan lisäksi ohjelma edistää myös kaupungin tavoitteita kohti vihreää kävelykaupunkia ja hiilineutraalia Kainiasta.

Sivistystoimenjohtaja:

Valiokunta antaa yllä olevan lausunnon liikuntavaliokunnalle.

.....

Puheenjohtaja Mollgren ehdotti jäsenten Karimaa ja Aro kannattamana seuraavia lisäyksiä:

Lisäys lausuntoon

"Kaupungin ja kunnallisten varhaiskasvatustyksikköjen leikkipihat ovat tärkeä osa perheille ja lapsille tarjottuja liikkumisen palveluita."

Lisäykset toimenpidelistaukseen

- Koulutetaan varhaiskasvatuksen, perusopetuksen ja nuorisotoimen henkilöstöä toimimaan aktiivisena roolimallina, ja hyödynnetään henkilöstön osaamista yli yksikkörajojen.
- Viestintä liikkumisen tärkeydestä ja liikuntamahdollisuuksista tavoittaa jokaisen asukkaan. Paikallislehden ja kaupungin sivuille helposti löydettävä lista liikuntamahdollisuuksista ja liikuntapaikoista.
- Liikkumista edistävien pihojen suunnittelu tulee olla toimenpiteenä myös varhaiskasvatuksen osalta.
- Varhaiskasvatuksessa asetetaan tavoite vauhdikkaan fyysisen aktiivisuuden kasvattamisesta vähintään keskimäärin 20 minuuttiin päivässä.
- Jokaisella päiväkotilapsella on vähintään viikoittain mahdollisuus vauhdikkaaseen sisäliikuntaan varhaiskasvatuspäivän aikana.
- Alle 8-vuotiaiden ikäryhmässä tulee huomioida myös lapset ja perheet, jotka eivät ole varhaiskasvatuksen piirissä. Ohjatut luontoretket ja liikuntatuokiot olisi toteutettavissa esimerkiksi kansalaisopiston kautta.
- Kouluissa järjestetään liikunnallista harrastustoimintaa koulupäivän jat-

keena.

- Katetut pyörätelineet kouluihin.
- Lasten osallistaminen liikunnan edistämisessä. Toimenpiteinä koulujen osalta esim. koululaisten ideointityöpajat.
- Koulujen ja varhaiskasvatuksen yhteistyö kolmannen sektorin toimijoiden kanssa. Mahdollistetaan harrastusesittelyt lapsille.
- Tuetaan vähävaraisten lasten mahdollisuutta liikuntaharrastukseen.
- Järjestetään leikkipuistojumppaa, jossa hyödynnetään päiväkotien ja koulujen pihojen sekä leikkipuistojen välineitä ja esim. vastuskuminauhoja, hyppynaruja jne . Leikkipuistojumppa voi olla kunnan ja/tai paikallisten urheiluseurojen järjestämää toimintaa, ohjattua ja/tai opaskyltein (kuten kuntolaitteiden ohessa opaskyltit laitteissa tehtäviin liikkeisiin)

Muita lisäyksiä

Valiokunta ehdottaa, että ohjelmassa sekä kerrotaisiin lyhyesti lisää muiden organisaatioyksiköiden toimenpiteistä liikunnan edistämiseksi, kuten esim. yhdyskuntatoimen toiminnasta pyöräilyn edistämiseksi että kiinnitettäisiin huomiota liikunta ja liikuntapalvelut -termien oikeaan käyttöön.

Valiokunta toivoo, että liikuntaohjelmassa kerrotaan miten ohjelman toteutusta, vaikutuksia ja vaikuttavuutta seurataan ja arvioidaan.

Valiokunta oli yksimielinen kaikista ehdotetuista lisäyksistä.

Päätös:

Valiokunta antaa seuraavan lausunnon liikuntavaliokunnalle:

Suomenkielisen opetus- ja varhaiskasvatusvaliokunnan lausunto

Opetustoimen näkökulmasta liikkumishjelma vastaa tarpeeseen ja sisältää sellaisia konkreettisia toimenpiteitä, jotka voidaan sisällyttää normaaliin toimintaan. Se korostaa liikunnan tärkeyttä myös vapaa-ajalla ja antaa ehdotuksia, jotka koskevat koko perhettä. Lasten ja nuorten liikkuminen ja siihen kannustaminen on kansanterveydellisestä näkökulmasta erittäin tärkeää ja on osa varhaiskasvatuksen ja opetuksen opetussuunnitelmia. Perheiden kannustaminen tuomaan lapsiaan varhaiskasvatukseen kävellen ja varhaiskasvatuksesta tehtävät retket edistävät lasten kasvamista liikunnalliseen elämäntapaan. Lisäksi kaupungin ja kunnallisten varhaiskasvatusyksikköjen leikkipihat ovat tärkeä osa perheille ja lapsille tarjottuja liikkumisen palveluita. Päivittäisen liikunnan lisäksi ohjelma edistää myös kaupungin tavoitteita kohti vihreää kävelykaupunkia ja hiilineutraalia Kauniaista.

Valiokunta ehdottaa, että toimenpidelistaukseen lisätään seuraavat asiat:

- Varhaiskasvatuksessa asetetaan tavoite vauhdikkaan fyysisen aktiivisuuden kasvattamisesta vähintään keskimäärin 20 minuuttiin päivässä.

- Jokaisella päiväkotilapsella on vähintään viikoittain mahdollisuus vauhdikkaaseen sisäliikuntaan varhaiskasvatuspäivän aikana.
- Alle 8-vuotiaiden ikäryhmässä tulee huomioida myös lapset ja perheet, jotka eivät ole varhaiskasvatuksen piirissä. Ohjatut luontoretket ja liikuntatuokiot olisi toteutettavissa esimerkiksi kansalaisopiston kautta.
- Kouluissa järjestetään liikunnallista harrastustoimintaa koulupäivän jatkeena.
- Katetut pyörätelineet kouluihin.
- Lasten osallistaminen liikunnan edistämisessä. Toimenpiteinä koulujen osalta esim. koululaisten ideointityöpajat.
- Koulujen ja varhaiskasvatuksen yhteistyö kolmannen sektorin toimijoiden kanssa. Mahdollistetaan harrastusesittelyt lapsille.
- Tuetaan vähävaraisten lasten mahdollisuutta liikuntaharrastukseen.
- Järjestetään leikkipuistojumppaa, jossa hyödynnetään päiväkotien ja koulujen pihojen sekä leikkipuistojen välineitä ja esim. vastuskuminauhoja, hyppynaruja jne. Leikkipuistojumppa voi olla kunnan ja/tai paikallisten urheiluseurojen järjestämää toimintaa, ohjattua ja/tai opaskyltein (kuten kuntolaitteiden ohessa opaskyltit laitteissa tehtäviin liikkeisiin)

Valiokunta ehdottaa, että ohjelmassa sekä kerrottaisiin lyhyesti lisää muiden organisaatioyksiköiden toimenpiteistä liikunnan edistämiseksi, kuten esim. yhdyskuntatoimen toiminnasta pyöräilyn edistämiseksi että kiinnitetäisiin huomiota liikunta ja liikuntapalvelut -termien oikeaan käyttöön.

Valiokunta toivoo, että liikuntaohjelmassa kerrotaan miten ohjelman toteutusta, vaikutuksia ja vaikuttavuutta seurataan ja arvioidaan.